

Werken mee aan dit nummer:
Doris Dubois, Ellen Hendrix, Jef Lingier,
Peter Meeuwissen, Stef Vandebroek en
Christel Vermeerbergen.

Coördinatie: Peter Meeuwissen en
Lucrèce Ory

Foto's: RIMO Limburg

Vormgeving: Kristel Moors

Druk: Drukkerij Aerts

RIMO LIMBURG
Marktplein 9 B21 - 3550 Heusden-Zolder
tel: 011/22.21.96 - fax: 011/22.94.31
www.rimo.be

BOOM vzw

ONZE NIEUWE EN DEFINITIEVE HUISVESTING

RIMO LIMBURG

HEUSDEN-ZOLDER - Vanaf 20 januari 2006 vind je ons in Heusden-Zolder op het Marktplein 9 bus 21.

De mijn van Zolder wordt onze nieuwe en definitieve thuishaven. Na meer dan 10 jaar in Hasselt te hebben gehuurd zult u ons in de toekomst boven het kringloopcentrum treffen. We hebben een gedeelte van het vroegere directiegebouw gekocht.

Een mooi gerenoveerd en goed gebouw, ruime lokalen, eigen vergaderaccommodatie, vlot parkeren en gemakkelijk te bereiken (ook met het openbaar vervoer!) zijn de troeven waardoor we uiteindelijk voor deze locatie hebben gekozen. Het feit dat o.a. in Zolder de wortels van het buurtwerk en opbouwwerk liggen is mooi meegenomen.

Ons telefoonnummer, faxnummer en internetadres blijven behouden. Je bent er meer dan welkom.

'Onze nieuwe huisvesting'.

BEWUSTWORDING DOOR CREATIVITEIT

"PROBLEMSITUATIES CREATIEF IN BEELD BRENGEN, LEIDT TOT BESEF DAT JE ERAAN KUNT WERKEN"

HASSELT - De Werkgroep Samenleven uit Runkst werkt met creatieve methodes rond maatschappelijke problemen. De groep heeft al enkele fototentoonstellingen op haar actief. In 2004 kwam een dichtbundel tot stand. En binnenkort staat een theaterproject op stapel.

Doris Dubois is groepsverantwoordelijke en vertelt gedreven: "Aan de hand van de gedichten merk je hoe de auteur haar problemen beleeft. Door deze beleving op papier te zetten en publiek te maken, kwamen er uit verschillende hoeken reacties. Veel mensen herkenden in deze gedichten problemen waar zij zelf ook mee kampen, maar nooit over durfden te praten."

"Bij onze tentoonstelling 'Spiegels' hebben we een 50-tal werken tentoongesteld die uitsluitend digitaal gemaakt

zijn. 'Spiegels' had voor de groep ook de betekenis van reflectie. Met gebroken spiegels verkregen we een vertekend beeld van de realiteit. Geverfde schoenen op een catwalk gaven de evolutie van het leven weer. Dat alles werd gereflecteerd in spiegelende voorwerpen. Door onze leefomgeving creatief in beeld te brengen, gingen we kritischer nadenken over onze situatie en groeide ook het besef dat we in staat zijn om eraan te werken."

'Creatief omgaan met verschillende materialen'.

VEREENZAMING VAN SENIOREN TEGENGAAN

80+'ERS WILLEN NIEMAND TOT LAST ZIJN

MAASMECHELEN - In de wijk Eiserbos is opbouwwerkster Christel Vermeerbergen samen met zes bewoners gestart met een bezoekersteam voor 80+ers. Het project wil de vereenzaming van senioren tegengaan en geniet steun van de Koning Boudewijnstichting en de Nationale Loterij.

Christel: "80+ers lopen veel risico op vereenzaming. De vriendenkring slinkt zinderogen, de kinderen vliegen verder uit dan men had gehoopt, echtscheidingen maken contacten met kleinkinderen soms onmogelijk, het lichaam wil niet meer zo goed mee of de geest blijkt niet meer zo alert te reageren. In ons bezoekersteam trachten we één 50'er aan één 80+er te koppelen en een vertrouwensband tussen beiden tot stand te brengen."

Maria (86 jaar) woont al 13 jaar op het Europaplein. Zij krijgt elke week bezoek van Annie (54 jaar), vrijwilligster van het bezoekersteam. Maria: "Eerst stond ik een

beetje huiverachtig tegenover het project. Zo'n vreemde in huis laten... Ik dacht ook: als het maar geen verplichting wordt voor Annie. Ik wil niemand tot last zijn. Maar het viel mij goed mee. Het klikte meteen. Annie is een vriendin geworden." Annie beaamt dat: "Ik kijk er ook naar uit. Als afsluiting van een drukke werkweek is het bezoek bij Maria voor mij een rustpunt geworden."

'Annie en Maria zijn vriendinnen geworden'.

SUCCESSFACTOREN VOOR LEEFBARE WIJKEN

STUDIENAMIDDAG

'SUCCESSFACTOREN VOOR LEEFBARE WIJKEN'

DONDERDAG 27 APRIL 2006 - 13U30
CENTRUM DUURZAAM BOUWEN, ZOLDER

Het bundelen van inzichten en ervaringen is een leerzame bezigheid. Al wie op één of ander manier bezig is met leefbaarheid van wijken kan er iets uit opsteken: buurt- en opbouwwerkers, lokale besturen, sociale huisvestingsmaatschappijen, politie en alle actoren die met doelgroepen bezig zijn. We willen de resultaten van ons ervaringsonderzoek graag delen met anderen via een studienamiddag en een publicatie.

Meer info op www.rimo.be.

WERKEN AAN LEEFBARE WIJKEN: LIMBURGS OPBOUWWERK MAAKT BALANS OP

BEVRAGING VAN 88 BETROKKENEN LEVERT BOEIEND BEELD OP

ZOLDER - Het maatschappelijk opbouwwerk in Limburg werkt al jarenlang aan de leefbaarheid van achtergestelde wijken. De 'programmagroep leefbaarheid' van RIMO Limburg heeft nu de inzichten en ervaringen van diverse actoren gebundeld om de eigen opbouweraanpak kritisch te evalueren. Maar ook andere betrokkenen kunnen er lessen uit trekken.

Leefbaarheid heeft te maken met veel verschillende facetten: woningen en woonomgeving, ruimtelijke kwaliteit, sociale samenhang, veiligheid, concentratie van risico's en achterstandskenmerken, voorzieningenniveau, enz. De aanpak bestaat dan ook uit een mix van maatregelen. Maar welke factoren zijn bepalend voor succes? Welke aanpak kan echt een verschil maken? Welke factoren hebben de belangrijkste hefboomen in handen? Welke randvoorwaarden zijn essentieel?

INTERVIEWS

Deze en andere vragen legden we voor aan een hele reeks direct betrokkenen: bewoners, buurt- en opbouwwerkers, burgemeesters, schepenen van sociale zaken, een gemeentesecretaris, beleidsambtenaren bij gemeentebesturen, sociale huisvestingsmaatschappijen, politiemensen (van wijkagent tot zonechef), integratiewerkers, jeugdwelzijnswerkers, straathoekwerkers, enz. In totaal werden 88 mensen geïnterviewd.

MIJNCITÉS EN SOCIALE WOONWIJKEN

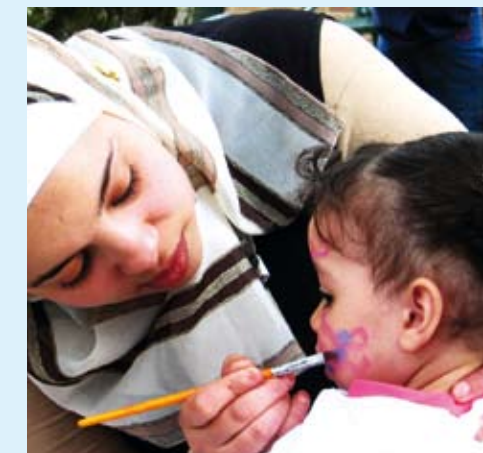
De programmagroep heeft 9 wijken in evenveel gemeenten geselecteerd waar de leefbaarheid onder druk staat of stond en waar de afgelopen jaren intensieve inspanningen geleverd zijn om het tij te keren. Het gaat om mijncités en sociale woonwijken - relatief kleine wijken dus - die uiteraard sterk verschillen van grootstedelijke kansarme buurten. Rond elk van deze wijken hebben we dus relevante actoren geïnterviewd die als bewoner, veldwerker of beleidsverantwoordelijke rechtstreeks betrokken (geweest) zijn bij het verhogen van de leefbaarheid.

INTERPRETATIE DOOR DESKUNDIGEN

De interviews zijn afgenomen in de periode juni - november 2005. Het basismate-

riaal dat we op die manier verzamelden, hebben we ter interpretatie voorgelegd aan een leesgroep van deskundigen. Een 10-tal mensen uit diverse disciplines, van verschillende universiteiten, hogescholen of onderzoeksinstituten, kwam in januari bijeen om te reflecteren over het verzamelde materiaal.

De programmagroep ging met deze reflecties aan de slag om een publicatie en een studienamiddag voor te bereiden.

ONDERZOEK NAAR SUCCEFACTOREN

9 WIJKEN ONDER DE LOEP IN 88 INTERVIEWS

Het onderzoek naar succesfactoren voor leefbare wijken spitste zich toe op 9 wijken in evenveel gemeenten, waar de

afgelopen jaren inspanningen geleverd zijn om de leefbaarheid te verbeteren:

- De Populierenwijk in Ham
- Guvelingen in St.-Truiden
- Steenveld in Beringen
- Winterslag (2° en 4° tuinvijk) in Genk
- Lindeman in Heusden-Zolder
- Balendijk-West in Lommel
- Meulenberg in Houthalen-Helchteren
- Ter Hilst in Hasselt
- Grimbyerbroek in Maasmechelen

De meeste van deze wijken tellen minder dan 300 woningen. De Populierenwijk telt er amper 153. Winterslag is in dit lijstje de grootste wijk, met ca. 850 woongelegenheden.

We namen 88 interviews af over de aanpak in bovengenoemde wijken, waaronder 3 burgemeesters, 3 schepenen van

sociale zaken, 18 gemeentebtenaren (van gemeentesecretaris over diensthoofden van technische dienst, sociale dienst of integratiedienst tot jeugdconsulent en preventieambtenaar), 4 zaakvoerders, een voorzitter en 3 stafmedewerkers van sociale huisvestingsmaatschappijen, 16 buurt- of opbouwwerkers, 23 bewoners, 4 wijkagenten en 2 zonechefs van politie, 3 voormalige SIF-coördinatoren van OCMW's, 3 jeugdwerkers, een straathoekwerker, een schoolopbouwster en een migrantenvrouwenwerkster.

De resultaten van het onderzoek worden gebundeld in een publicatie die wordt voorgesteld op de studienamiddag van 27 april a.s. Nadien kan deze publicatie besteld worden bij RIMO Limburg.

Meer info op www.rimo.be

RELATIE MET HUURDERS VERBETEREN

"COMMUNICATIE VERBETEREN BETEKEN NIET DAT JE OVERAL 'JA' OP MOET ZEGGEN"

Beringen - Willy Stevens werkt sinds 1968 bij de Kantonnale Bouwmaatschappij (KBM) en is er sinds 1979 directeur. Hij heeft de tijden dus zien veranderen en is nu een vurig pleitbezorger van goede relaties tussen bouwmaatschappij en huurder/bewoners.

Directeur KBM Willy Stevens (links) en Wijkcommunicator KBM Erik Mannaerts (rechts)

"In het verleden had de bouwmaatschappij de handen vol met allerlei bouwprojecten en besteedde niet zoveel aandacht aan de communicatie. Bovendien was er vroeger een houding van 'beternietveel informatie geven, want wie weet hoe de mensen ermee omspringen'. Dat was eigenlijk algemeen zo bij bouwmaatschappijen maar ook bij andere diensten. Maar we hebben stilaan de noodzaak gevoeld om de communicatie met de huurders te verbeteren.

Een belangrijke aanleiding was het reeds jarenlang gevoerde spreidingsbeleid van de KBM waarvoor de maatschappij is aangeklaagd voor racisme. Eigenlijk is dit een goed onderbouwd beleid waarover we veel hebben nagedacht en gediscussieerd, maar soms leverde dit ons ook een negatief imago op.

Bovendien beseften we ook dat om de leefbaarheid in een wijk te verhogen er meer nodig was dan een evenwichtige samenstelling van de bewonerspopulatie. We hebben dan bij wijze van experiment de functie van wijkcommunicator in het leven geroepen, om ons beleid aan de huurders uit te leggen, om de samenwerking met andere wijkactoren te verbeteren en om klachten van huurders beter op te vangen. We hebben ons dat nooit beklagd. Het heeft ons geld gekost, maar het rendeert. We zijn er heel tevreden over."

INTERN VERANDERINGSPROCÉS

"Het invoeren van de functie van wijkcommunicator heeft bij de KBM ook

intern een proces op gang gebracht. De wijkcommunicator moest natuurlijk goed geïnformeerd en gedocumenteerd zijn over de planning en werking van de eigen diensten om hierover met de huurders te kunnen communiceren."

NIET OVERAL 'JA' OP ZEGGEN

"Ik ben ondervoorzitter van de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen en pleit bij mijn collega's om goede relaties met de huurders te onderhouden. Je kunt beter zelf initiatief nemen om de communicatie te verbeteren. Dat komt goed over en je plukt daar de vruchten van. Dat betekent niet dat je overal 'ja' op moet zeggen.

Onze ervaring leert dat mensen begrip hebben als je niet kan ingaan op hun wensen, zolang je het maar goed uitlegt en goede argumenten geeft."

OP HUISBEZOEK BIJ SOCIALE HUURDERS IN WATERSCHEI

GENK - Het Vlaams Woningfonds heeft een 80-tal huurwoningen in Waterschei. De meeste huurders komen zelden in het Buurthuis. Daarom ging buurtwerkster Ellen Hendrix onlangs bij 60 van de 80 huurdersgezinnen op bezoek.

"Het viel mij op dat ik bij iedereen, op 8 gezinnen na, dadelijk binnen mocht. De meeste gezinnen (79%) wonen graag en ook al lang in de wijk. Meestal zijn ze ook afkomstig van Waterschei." Wat betreft de etniciteit zijn er gezinnen van 10 verschillende herkomstlanden bevestigd. De Italiaanse, Belgische en Turkse afkomst zijn het meest vertegenwoordigd. "Deze bevestiging maakt nieuwe projecten zichtbaar," vertelt Ellen. "Zo stelt iemand voor om een opruimactie te organiseren aan een speelplein. Sommigen melden slecht onderhouden stegen, hebben vragen rond kosten van het onderhoud van de verwarmingsketels of klagen over burenruzies. In januari stellen we de resultaten voor aan de geïnterviewde gezinnen en vragen we wie waaraan wil meewerken."

« DE TURKSE MENSEN WAREN BIJZONDER VRIJGEVIG »

SOLIDARITEIT VOOR SLACHTOFFERS AARDBEVING PAKISTAN

BERINGEN - Kort na de aardbeving in Pakistan startte een solidariteitsactie in de Waterstraat.

In deze kleine wijk op het mijnterrein wonen 3 Pakistaanse families. Samen met opbouwwerker Jef Lingier gingen ze van deur tot deur. Ze haalden 426 euro op. "Een groot bedrag," vindt bewoner Zubair Rana. "Zoveel had ik niet verwacht. We zijn toch maar een heel kleine wijk. Ook niet iedereen was thuis toen we langs gingen. De Turkse mensen waren bijzonder vrijgevig. Dat komt door ons geloof. In de Koran staat dat wij armen moeten helpen. Sadaka noemen we dat. Ook in de moskeeën werd geld ingezameld. Ondertussen werden in Kasjmir al meer dan 73.000 doden geteld. De hulp komt goed op gang. Er worden noodwoningen gebouwd. Toch leven nog veel mensen

onder de blote hemel of in een tent. En dat terwijl het in de bergen vriest en sneeuwt. Hulp is nog altijd welkom."

Storten kan nog altijd op rekening van het Rode Kruis : 000-0000025-25, met vermelding slachtoffers Pakistan.

Zubair Rana samen met zijn zonen Usama en Talha.

« HET EERSTE WERKPUNT WAS HET WIJKFEEST »

BUURTWERING TERMEN SUCCESVOL GESTART

GENK - Karima Boutliss, buurtwerkster in Termien, heeft een enthousiaste buurtbewonersgroep van een 15-tal buurtbewoners. "Zij antwoordden 'ja' toen ik hen bij mijn verkenning in de wijk vroeg of ze mee willen werken aan het beter maken van onze wijk." vertelt Karima.

"We zijn de eerste keer samen gekomen in april 2005. De werkgroep heeft toen positieve en negatieve dingen van de wijk opgesomd. Zo zijn we tot werkpunten gekomen waarin we prioriteiten hebben bepaald.

Een activiteit die aan het eerste werkpunt voldeed was het wijkfeest. Hiermee konden we de sociale contacten tussen buurtbewoners bevorderen. En we hadden goed gegokt!

Het wijkfeest was een waar succes; er waren bijna 1000 mensen aanwezig. In november hebben we een Sinterklaasoptocht door de wijk georganiseerd omdat we vonden dat er te weinig gebeurt voor

de kinderen in de wijk."

De groep Woonomgeving en Samenleven in Termien bestaat uit mannen en vrouwen van Marokkaanse, Italiaanse, Belgische en Nederlandse afkomst.

Ze zijn enthousiast om het leven in onze wijk aangenamer te maken. Bovendien staat er nog een groep vrijwilligers klaar die de handen uit de mouwen steekt bij activiteiten.

"Binnenkort gaat de groep de oorspronkelijke werkpunten nog eens bekijken. We bekijken dan welke nieuwe werkpunten we kunnen aanpakken. Na de enthousiaste reacties uit de buurt wil de groep volgend jaar zeker het buurtfeest en de Sinterklaasoptocht opnieuw organiseren."

Sinterklaasoptocht (november 2005).

'Het wijkfeest was een groot succes'.

Vervolg >>

DE GEMEENTE ALS SPELER EN REGISSEUR

STRATEGIE

“Als ambtenaar zit je tussen hamer en aambeeld”, vertelt een diensthoofd die de regisseursrol vervult. “De bewoners voelen zich achtergesteld en gefrustreerd en de gemeente vindt dat die bewoners moeilijke mensen zijn. Je moet dus zowel naar de bewoners als naar de gemeente werken en zowel naar het politiek als naar het ambtelijk niveau. Want een politieke beslissing betekent nog niet dat je de ambtenaren mee krijgt.

Als ambtenaar moet je krediet opbouwen, het spel strategisch spelen. Je moet verschillende partijen tegelijk bespelen. Je moet zelf know how verwerven en laten voelen dat je deskundig bent. Soms moet je het juiste moment afwachten om bepaalde kwesties politiek aan te kaarten. Maar binnen een openbare dienst is de administratie altijd duurzamer dan het bestuur. Je moet je dus ook binnen de administratie strategisch opstellen en het spel tussen topambtenaren en college verstandig spelen.”

EXPERIMENTEERRUIMTE

Leefbaarheidsproblematiek is meestal erg complex en vergt dus een bijzondere aanpak, die anders is dan wat voorheen gangbaar was. Maar een nieuwe aanpak roept in het begin vrijwel altijd weerstanden op. Experimenteerruimte is dan essentieel. Een afrekencultuur is dodelijk voor vernieuwing.

ANDERE FACTOREN

Elders in dit blad beschrijven we het belang van een goede communicatie tussen bewoners en lokale overheid. De ondersteuning van kwetsbare doelgroepen is daarvoor onontbeerlijk. Gemeenten die middelen vrijmaken om die ondersteuning zelf te organiseren of in te huren bij een deskundige organisatie erkennen het belang hiervan. We denken hierbij o.a. aan opbouwwerk, jeugdwerkzaamheden of straathoekwerk. Daarnaast is ook de afstemming van de wijkaanpak met de politie, de huisvestingsmaatschappij en het OCMW een belangrijke taak voor de regisseur.

UIT HET DAGBOEK VAN EEN BUURTOPBOUWERKER

VERBONDENHEID IN DE POSTHOORNWIJK

BERINGEN - Opbouwwerker Jef Lingier beleeft geregeld ontroerende momenten bij zijn werk in de Waterstraat in Beringen. We mochten een kijkje nemen in zijn dagboek. Zo kunnen we meegenieten van enkele sterke momenten van verbondenheid.

WARMTE EN ERKENNELIJKHEID

“Ik mocht vandaag thee drinken met vier Turkse vrouwen, vrouwen die ik anders moeilijk bereik. Mijn povere kennis van het Turks fungeerde als brug. Dat gaf me een warm gevoel. Ik had ook een fijn gesprek met de vader van T, één van de moeilijkste gasten van de wijk. Niemand moet die man echt. Ik was verwonderd dat hij mij bedankte voor de babbel. Een Pakistaanse man riep mij binnen en gaf me een bakje aardbeien. De warmte en de erkentelijkheid van deze mensen geven me kracht om verder te gaan, soms tegen de wind in, maar hun warmte doet mij verder gaan.”

MISERIE DELEN

“Fijn gesprek gehad met twee oudere jongeren. Elke dag staan ze voor het buurthuis. Ze roken er hun stuff. Ik riep ze binnen in het buurthuis om samen koffie te drinken. Ze apprecieerden dat want ik mocht zelf geen koffie maken. Zij deden alles. Ze bedienden mij. Ze vertelden me dat ze nergens werk konden vinden.

Eén van hen had totaal geen inkomen, geen adres, geen ziekenkas, geen dop.

Niets. Hij leefde van dag op dag, van de hulp van vrienden en familie. De andere jongen zei dat hij zwaar aan de drugs was en net als zijn vriend thuis buiten gegooid was. De miserie van die twee jonge mannen greep me aan. Tegelijk vond ik het hartverwarmend dat ze hun ellende aan mij toevertrouwden.”

HEMEL EN HEL

“Op interview geweest bij Pina voor de Waterstraatgazet. Pina is een alleenstaande vrouw die de mooiste tuin heeft van heel de Waterstraat. Toen ik haar vroeg voor een interview ging ze dadelijk akkoord. Had ik niet verwacht, want zoveel contact heb ik niet met haar. Pina leefde lange tijd achter gesloten gordijnen.

Ik herinner me nog haar uitspraak toen ik haar 2 jaar geleden voor het eerst opzocht: ‘ik wil die miserie hier niet zien, daarom doe ik altijd mijn gordijnen dicht’. Nu waren haar gordijnen open. ‘Vroeger was het hier een hel, nu is het een hemel,’ zei ze. ‘Ik wil hier nooit meer weg.’ Ik vroeg haar of er dan geen problemen meer waren in de wijk. ‘Het spijt me, ik kan je niets vertellen over problemen, want er zijn er geen. Behalve dan de blaren die van de bomen vallen. Die moet ik elke dag naar ‘t containerpark brengen.’ Ik was heel verwonderd. In mijn binnenste moest ik lachen. Heel hard.”

ERKENNING EN WAARDERING

“De voorbije week weer fijne gesprekken gehad. Ik voelde weer warmte in mij. Bij F en P ging ik ‘s morgens vroeg op theevisie. We zaten buiten. De zon scheen in de Waterstraat. Dit koppel wordt niet door iedereen aanvaard. Daarom waren ze zo blij met mijn bezoek, denk ik. Ze zagen

mijn komst als een erkenning. Het voelde goed aan zo samen te zijn. Daarna was ik bij mevrouw B die er wat onderdoor zat. Ook een andere Turkse vrouw had mij uitgenodigd om haar verhaal te mogen doen. Ik was verwonderd over dit vertrouwen in mij. Ik onthou vooral dat aandachtig luisteren soms kleine wonderen kan doen.”

DE DOOD SCHEPT EEN BAND

“De dood scheidt een band. Dat ervaarde ik vandaag heel sterk. Toen ik in de wijk aankwam vernam ik dat de broer van R gestorven was, 44 jaar nog maar. R stond buiten samen met een groepje familieleden. Ik ging naar hem toe en condoleerde hem. Hij omhelsde mij. Hij was blij met mijn troostend gebaar. Hij streelde mij op mijn rug. Hij nodigde mij uit samen met de familie thee te drinken. We zaten op matten op de grond.

R is asielzoeker en maakte heel wat mee tijdens de burgeroorlog in Kosovo. Hij vertelde me dat het in zijn land de gewoonte is dat vrienden dagen lang bij de getroffen familie blijven. Zo wordt het leed gedeeld. Ik was blij dat ik ook een klein deeltje van dat leed mocht delen.”

“Ik zag gisteren de zoon van een pas overleden Turkse man. Hij wandelde samen met twee andere jongens van de wijk. Ze wandelden op en af. Samen wandelden ze, heel rustig. Ik zei hen dat ik het mooi vond hoe ze zich over hun vriend ontfermden. Ze glimlachten en antwoordden me dat dit voor hen heel normaal was. Hun ogen straalden. Ik kreeg tranen in mijn ogen.”

>> ONS GEDACHT

« HET ALLERBELANGRIJKSTE ZIJN DE CONTACTEN MET DE MENSEN »

RONNY EN MOHAMED

GENK - Nieuw-Sledderlo is een wijk waar in het verleden nogal wat om te doen is geweest. Men sprak vroeger zelfs over Klein-Chicago. De wijk bestaat onderhand al 35 jaar en in die tijd is er veel veranderd. “De wijk is nu perfect leefbaar,” menen Ronny Nyenhuis en Mohamed Bazouh. Ronny is voorzitter van wijkopbouwwerk Nieuw-Sledderlo en Mohamed van de Marokkaanse wijkvereniging Merhaba.

“Man, man, man! Hier is enorm veel veranderd. Nieuw Dak heeft de huizen grondig gerenoveerd. De miserie met de verwarming is hierdoor voorgoed van de baan. De gemeente en andere diensten doen hun werk. Zo hebben we nu zelfs een eigen groendienst. In Sledderlo zijn 20 verenigingen die geregeld met

elkaar samenwerken. De kinderen en de jongeren komen ook aan hun trekken met eigen werkingen. Open School is dan weer de schakel naar de vrouwen. Een goede verstandhouding tussen alle schakels is van cruciaal belang. Daar plukken we nu de vruchten van.”

“Het allerbelangrijkste zijn de contacten met de mensen. Je moet van deur tot deur gaan. Brieven die gaan recht de vuilbak in. Met persoonlijk contact kan je veel meer bereiken. Zeker in een wijk als Sledderlo waar de mensen het gewoon zijn dat iedereen met iedereen praat. Dat is typisch Sledderlo. Zelfs in de shopping zie je dat die van Sledderlo samen koffie drinken. Een buurtwerker die geen tijd neemt om met de mensen te praten, geraakt hier niet van de grond. Je moet ook tegen een stootje kunnen. Zo moet je kritiek kunnen incasseren en relativeren. Hiervoor is ervaring een groot voordeel. Je mag ook niet te rap opgeven. Alles heeft zijn tijd nodig. Goed kunnen omgaan met migranten is ook heel belangrijk. Je moet

weten dat 80% van de wijk van Turkse afkomst is.”

“Maar Sledderlo zal altijd een wijk blijven waar beroepskrachten onmisbaar zijn. Ze blijven nodig als ondersteuners. Wisselingen met personeel zijn daarom uit den boze. Dat schaadt het vertrouwen en zonder vertrouwen gaat het niet.”

Ronny en Mohamed: ‘De wijk is nu perfect leefbaar’.

Samen feesten. Bewoners van de Waterstraat vieren de inhuldiging van hun zelf aangelegd basketterrein.

Samen werken schept een band. Vaders leggen samen een basketterrein aan.

Buurtbewoners organiseerden een barbecue. Samen eten brengt mensen dichter bijeen.

BUURTVADERS HEBBEN POSITIEF EFFECT OP DE WIJK

MEULENBERG HERVINDT GEVOEL VAN VEILIGHEID

HOUTHAIEN - Meulenberg was tot voor enkele jaren een beruchte wijk. Bushokjes, telefooncellen en een benzinstation hadden te lijden onder vandalisme. Herstellen had geen zin. Lijnbussen meden de wijk. De buurtwinkel sloot. Inbraken in auto's en woningen waren schering en inslag. De mensen voelden zich niet meer veilig ...

Na een petitie van de bewoners bracht de procureur in 1999 een bezoek aan Meulenberg. Hij luisterde naar de buurtbewoners, vertegenwoordigers van wijkorganisaties, de burgemeester en de korpschef. Dat resulteerde in een reeks repressieve en preventieve maatregelen.

INSPIRATIE GEVONDEN IN AMSTERDAM

Tot het preventieve luik behoort een nieuw project: de buurtvaders. Marokkaanse en Turkse vaders voelden zich machteloos ten opzichte van de gang van zaken in de wijk. Zij hadden conflicten met hun opgroeiende jongens, die aangetrokken werden door de straatcultuur. De jongens hadden ook problemen op school, op de arbeidsmarkt en in hun vrije tijd. De vaders, die begeleid werden door het buurtopbouwwerk, hadden het gevoel dat ze niet altijd de juiste ondersteuning konden bieden die hun zonen nodig hadden.

In maart 2002 trokken daarop een 20-tal Turkse en Marokkaanse mannen met het buurtopbouwwerk naar Amsterdam.

Ook de burgemeester, enkele schepenen, de procureur, de zonechef met enkele wijkagenten, jeugd- en andere welzijnswerkers gingen mee.

DE PAROCHIE EN GEMEENTE STEUNEN

De vertaling van het project naar Meulenberg was niet zo vanzelfsprekend. "In Meulenberg zijn we bescheiden gestart", vertelt Carmen Maiquez, buurtopbouwwerkster van vzw Buurtopbouwwerk Meulenberg. "Een groep Marokkaanse mannen begon met bijeenkomsten in de parochiezaal, bij de centrale hangplek van de jongeren. Die bijeenkomsten vinden elke avond plaats, op de momenten dat er ook jongeren zijn. De kerngroep is uitgegroeid tot 6 vaders. Zij staan in voor de activiteiten en ik ondersteun hen. Dagelijks komen er 10 tot 30 vaders bijeen. Zij kaarten en praten met elkaar. De parochieverantwoordelijken stellen het lokaal ter beschikking, de gemeente betaalt de huur."

Na een periode van activiteiten in de parochiezaal, bleek de hangplek van de jongeren verschoven van het plein aan de parochiezaal naar andere plekken in de wijk. De vaders hebben bijgevolg beslist om te starten met wandelingen door de wijk. Er is een taakverdeling tussen de mannen: elke avond wandelen twee vaders door de wijk. Ze hebben GSM's om elkaar te contacteren. Ze zijn herkenbaar aan een jas met het logo van buurtvaders. De buurtvaders komen regelmatig samen met de opbouwwerkster om ervaringen uit te wisselen. "Ik streef naar een groepsvorming en een vorm van organisatie. Ik wil de vrijwilligers laten groeien in het nemen van verantwoordelijkheden en hen zoveel mogelijk zelfstandig laten functioneren",

vertelt Carmen. "Dat zijn processen die tijd vragen."

TURKEN EN MAROKKANEN WERKEN SAMEN

Sinds het najaar van 2005 is de groep uitgebreid met 5 Turkse vaders. De Marokkaanse vaders stelden vast dat het voor hen moeilijk was om de Turkse jongeren aan te spreken. Uiteindelijk konden zij enkele Turkse vaders overtuigen om mee in het project te stappen. Ze maakten nieuwe afspraken: er is nu een Turkse en een Marokkaanse voorzitter en er wandelen telkens een Marokkaanse en Turkse buurtvader samen in de wijk.

De buurtopbouwwerkster geeft extra aandacht aan het proces van samenwerking binnen de uitgebreide groep buurtvaders. De samenwerking tussen de Turkse en Marokkaanse vaders komt niet vanzelf tot stand. De verschillende cultuurgemeenschappen functioneren los van elkaar: ze hebben elk hun eigen moskee, verenigingen en winkels. Er is geen sprake van open conflicten, maar structureel en intensief samenwerken is nieuw en niet vanzelfsprekend.

POSITIEVE INVLOED OP DE WIJK

"Er is heel wat veranderd sinds de start van de buurtvaders" vertelt Carmen enthousiast. "Doordat de buurtvaders de vaders van de jongeren kennen, krijgen ze respect van de jongeren, bijgevolg hebben ze ook vat op hen. Een bijkomend voordeel is dat de andere organisaties en groepen zich veiliger voelen wanneer ze activiteiten hebben in de parochiezaal. Ook de criminaliteit is afgenomen. En de bus rijdt weer in Meulenberg."

KWETSBARE GROEPEN ONDERSTEUNEN

"PRATEN MET I.P.V. OVER JONGEREN EN KANSARME BUURTBEWONERS"

Genk - Scheldpartijen, agressie, vandalisme, de middelvinger omhoog... Mensen uit kansarme milieus slagen er vaak niet in om hun frustraties op een maatschappelijk aanvaardbare manier te uiten en hebben maar weinig vertrouwen in maatschappelijke instellingen.

Zij sturen vage signalen de wereld in om hun situatie onder de aandacht te brengen. Werkvormen als opbouwwerk, jeugd welzijnswerk, straathoekwerk of integratiewerk kunnen maatschappelijk kwetsbare groepen mobiliseren en helpen om hun problemen te verwoorden.

Ze helpen hen opkomen voor hun belangen en bereiden hen voor op communicatie met de instellingen.

STRAATHOEKWERK

Guy Hoeven werd straathoekwerker in Winterslag toen die wijk begin jaren '90 een serieuze malaise doormaakte. Door de mijnsluiting hadden veel jongeren geen toekomstperspectief meer. Dat uitte zich in rondhangen op straat, stoer doen, vandalisme en mensen intimideren. De buurt voelde zich niet meer veilig en wees de jongeren daarvoor met de vinger.

Guy: "Mij werd al snel duidelijk dat er veel over de jongeren werd gebabbeld maar niet met de jongeren. Jongeren hadden absoluut geen stem. Het vernielen van het bushokje was in die periode schering en inslag. Wanneer ik aan de jongeren vroeg waarom ze dat deden, kreeg ik de indruk dat er steeds een boodschap achter zat.

Vanuit het straathoekwerk hebben wij dan het 'muurschrijfproject' opgestart. We stimuleerden hen om over 7 thema's

die hen nauw aan het hart lagen een boodschap te schrijven. We hadden op verschillende plaatsen in de wijk borden gezet. Een kerngroep van jongeren werkte met ons samen, zodat het project mee door de jongeren gedragen werd. Die borden bleven daar 7 weken staan, met wekelijks een ander thema.

Het gebeurde ook dat jongeren en volwassenen aan zo 'n bord stonden te discussiëren. Daar hebben we een heleboel informatie uitgehaald. We hielpen hen ook om hun boodschap onder woorden te brengen, om precies te vertellen wat er leeft. Bijvoorbeeld over de politie.

Dit resulteerde dan in overleg met de politie. De politie kwam naar Winterslag om te luisteren naar de jongeren. Dat heeft heel veel invloed gehad."

BUURTOPBOUWWERK

Peter Meeuwissen was begin jaren '90 buurtopbouwwerker in Winterslag. Hij herinnert zich die periode nog levendig: "Toen ik daar begon, werd de wijk overspoeld door een golf van inbraken, vandalisme en provocerend gedrag van jongeren. Veel bewoners hadden schrik in hun eigen wijk. We hebben toen een grote volksvergadering georganiseerd, waar 120 mensen van alle nationaliteiten aanwezig waren. Het ging om mensen die laaggeschoold en weinig taalvaardig zijn, niet vertrouwd zijn met onze vergadercultuur en voor het overgrote deel migrant. We hebben die mensen via een bepaalde methodiek verdeeld over 10 groepjes met een mix van nationaliteiten en leeftijden.

Elk groepje had een gespreksleider en verslaggever. Op het einde van de avond hadden we een goede inventaris van alle mogelijke problemen in de wijk. En het ging heus niet alleen over criminaliteit en onveiligheid. Die avond bracht een

soort collectieve bevrijding teweeg bij de bewoners: de erkenning van de problemen en van de eigen onmacht om er iets aan te doen. Maar hieruit werd juist kracht geput om de problemen onder ogen te zien en aan te pakken. Tot dan toe had het onveiligheidsgevoel alleen maar geleid tot een verlammende angst onder de bewoners.

Het was de start van een heel dynamische periode met een nieuw buurtcomité, druk bijgewoonde wijkvergaderingen en veel contacten met allerhande diensten. Later zijn we tot een meer gestructureerde samenwerking gekomen met de stad, de bouwmaatschappij en andere partners."

Guy Hoeven: 'Er werd veel over jongeren gebabbeld maar niet met hen'.

DE GEMEENTE ALS SPELER EN REGISSEUR

GEMEENTELIJKE DIENSTEN VERVULLEN SLEUTELROL IN WIJKAANPAK

De gemeente is zowat de belangrijkste speler in de aanpak van leefbaarheidsproblemen. Zij beschikt niet alleen over belangrijke bevoegdheden

voor diverse leefbaarheidsfacetten, maar moet ook voorwaarden scheppen opdat andere actoren hun ding kunnen doen. De ambtelijke en bestuurlijke cultuur binnen een gemeente blijkt een belangrijke factor voor succes of falen van de wijkaanpak.

Gemeentelijke diensten zoals de technische dienst, sociale dienst, jeugddienst, preventiedienst en integratiedienst zijn in veel gevallen rechtstreeks betrokken bij de aanpak in impuls wijken. De

samenwerking tussen die diensten onderling is dus een belangrijke factor. De mate waarin een centrale regisseur de schotten tussen diensten kan overbruggen en waarin men bereid is te denken vanuit probleemstellingen i.p.v. posities is bepalend voor de kans op succes. Maar ook de speelruimte die het college geeft, is cruciaal.

Vervolg volgende pagina >>

Turkse en Marokkaanse buurtvaders in Meulenberg.